

Sygn. akt II KK 296/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 listopada 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Rafał Malarski (przewodniczący)

SSN Józef Dołhy

SSN Jarosław Matras (sprawozdawca)

Protokolant Marta Brylińska

w sprawie **N. Z.**

skazanego z art. 178a § 2 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 7 listopada 2014 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego

od wyroku Sądu Okręgowego w P.

z dnia 4 lipca 2014 r.,

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w S.

z dnia 4 lutego 2014 r.,

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę oskarżonego N. Z.
przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w
P.**

UZASADNIENIE

N. Z. został oskarżony o to, że: w dniu 22 października 2013 r., o godzinie 3.10 na ul. C. w S., województwo m./.../ - to jest w ruchu lądowym - kierował samochodem marki Opel Astra nr rej. [...] znajdując się w stanie

nietrzeźwości (I i II badanie 0,46 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu), przy czym czynu tego dopuścił się będąc uprzednio skazanym prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w S. z dnia 24 lipca 2013 r., sygn. akt ... 395/13, za wykroczenie z art. 87 § 1 k.w., w którym orzeczono środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w lądowej strefie ruchu na okres 7 (siedmiu) miesięcy, to jest o przestępstwo z art. 178a § 4 k.k.

Sąd Rejonowy w S. wyrokiem zaocznym z dnia 4 lutego 2014 r., sygn. akt ... 805/13, orzekł (k. 41-42):

1. oskarżonego N. Z. uznał za winnego tego, że w dniu 22 października 2013 r., o godz. 3.10 na ul. C. w S., woj. M. - to jest w ruchu lądowym - kierował samochodem marki Opel Astra nr rej. [...] znajdując się w stanie nietrzeźwości (I i II badanie 0,46 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu), to jest za winnego przestępstwa z art. 178a § 1 k.k. i na tej podstawie skazał go na karę 150 (stu pięćdziesięciu) stawek dziennych grzywny, przyjmując wysokość jednej stawki za równą kwocie 10 (dziesięciu) złotych,
2. na podstawie art. 44 § 2 k.k. orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym przez okres 2 (dwóch) lat, na podstawie art. 43 § 3 k.k. zobowiązał oskarżonego do zwrotu dokumentu uprawniającego do prowadzenia tych pojazdów, o ile znajduje się w jego posiadaniu.

Apelację od tego wyroku wniósł prokurator, zaskarżając wyrok w całości na niekorzyść oskarżonego. Wyrokowi zarzucił:

- I. błędy w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku, polegający na dowolnym uznaniu wbrew zasadom prawidłowego rozumowania, wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego za udowodniony fakt, że oskarżony N. Z. poprzez swoje zachowanie w dniu 22 października 2013 r. na ul. C. w S., woj. M. - to jest w ruchu lądowym - kierował samochodem marki Opel Astra o nr rej. [...] znajdując się w stanie nietrzeźwości (I i II badanie 0.46 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu) czym dopuścił się czynu z art. 178a § 1 k.k. podczas gdy oskarżony N. Z. kierował pojazdem mechanicznym wbrew orzeczonemu przez sąd zakazowi prowadzenia pojazdów mechanicznych co jednoznacznie wynika z zebranego w sprawie materiału dowodowego w postaci odpisu wyroku sądowego,

który to dowód wyraźnie wskazuje, że oskarżony N. Z. popełnił przestępstwo z art. 178a § 1 k.k. i art. 244 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

II. obraży przepisu prawa materialnego, a to art. 42 § 2 k.k. poprzez jego niezastosowanie w sytuacji wymierzenia środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Po rozpoznaniu sprawy w postępowaniu odwoławczym Sąd Okręgowy w P. wyrokiem z dnia 4 lipca 2014 r., sygn. akt ... 292/14, zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że uznał, iż oskarżony dopuścił się zarzucanego mu czynu, który wypełnia znamiona występku z art. 178a § 4 k.k. i na podstawie tego przepisu skazał go na karę 3 (trzech) miesięcy pozbawienia wolności, a za podstawę prawną orzeczonego środka karnego przyjął art. 42 § 2 k.k.

Kasację od tego wyroku wniósł Prokurator Generalny. Zaskarżając wyrok w całości na korzyść skazanego zarzucił mu: rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa karnego materialnego, tj. art. 178a § 4 k.k. polegające na zmianie wyroku zaocznego Sądu Rejonowego w S. z dnia 4 lutego 2014 r., sygn. akt ... 805/13, skazującego N. Z. za czyn z art. 178a § 1 k.k. oraz uznanie go za winnego popełnienia przestępstwa z art. 178a § 4 k.k. w sytuacji gdy swoim zachowaniem nie wyczerpał on znamion przestępstwa w powołanym przepisie.

W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w P.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście zasadna, co skutkowało jej uwzględnieniem w trybie określonym w art. 535 § 5 k.p.k. Rację ma Prokurator Generalny, że zmiana wyroku sądu I instancji i przypisanie oskarżonemu popełnienia przestępstwa z art. 178a § 4 k.k. nastąpiła z rażącą obrazą tego przepisu. Na wstępie podnieść należy, że sąd I instancji w uzasadnieniu swojego wyroku wykazał, iż skoro wobec oskarżonego poprzednio orzeczono zakaz prowadzenia pojazdów, ale nastąpiło to w wyroku skazującym za wykroczenie, to nie ma możliwości przypisania mu popełnienia czynu z art. 178a § 4 k.k., bo wymagane

jest skazanie za przestępstwo. Pomimo tego, sąd II instancji nie uznając, że ustalenie to – a więc skazanie za wykroczenie – było wadliwe, przyjął, iż czyn oskarżonego wyczerpuje znamiona art. 178a § 4 k.k. opierając się, co wynika z uzasadnienia wyroku, tylko na stwierdzeniu, że „...zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych został wobec N. Z. orzeczony wyrokiem Sądu” (str. 3-4 uzasadnienia wyroku). Nie dostrzegł zatem, że ten zakaz musi być orzeczony nie tylko wyrokiem sądu, ale także za przestępstwo, co przecież wynika wprost z przepisu art. 178a § 4 k.k. Nie tylko jednak zabrakło analizy znamion tego typu czynu zabronionego (należało tylko przeczytać ten przepis, by uznać, że przypisanie przestępstwa z art. 178a § 4 k.k. nie jest możliwe). Sąd Okręgowy w P. dopuścił się także kolejnego poważnego uchybienia temu przepisowi. Skoro bowiem uznał, że ustalenia faktyczne przyjęte przez sąd I instancji są niewadliwe, a więc także i opis czynu zawarty w wyroku jest trafny (co wynika ze str. 2 uzasadnienia wyroku), to brak było podstawy do zmiany kwalifikacji prawnej czynu, albowiem **w opisie czynu przyjętym przez sąd *meriti* nie ujęto koniecznego znamienia dopuszczenia się czynu w okresie orzeczonego za przestępstwo zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych** (art. 178a § 4 in fine k.k.). Na zakończenie podnieść zaś należy, choć jest to już poza podniesionym zarzutem kasacji, że prokurator zaskarżając wyrok na niekorzyść oskarżonego **nie kwestionował niemożności przypisania oskarżonemu czynu z art. 178a § 4 k.k.** – a to właśnie z uwagi na fakt uprzedniego orzeczenia zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych za wykroczenie – zaś wadliwość rozstrzygnięcia postrzegał w płaszczyźnie niezastosowania normy art. 244 k.k., to skoro uchybienie wskazane w środku odwoławczym nie zaistniało (nie skarżono przecież wadliwego opisu czynu – art. 413 §2 pkt 1 k.p.k.), to brak było normatywnej podstawy do zmiany wyroku na niekorzyść oskarżonego (art. 434 §1 zd. drugie k.p.k.).

Z tych powodów orzeczono jak w wyroku. Przy ponownym orzekaniu sąd II instancji rozważy te okoliczności, które wskazano powyżej.